

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการ
ปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยอกกระบัตร์ (ชุบราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดสมุทรสาคร

The Relationship between the Use of Authority Executives of
Affecting the Morale in Working of Teachers at Wadyokkrabat
(Chubrat Nusorn)

ธันนัญดา ชินณะวิมล^{1*} โสปี วิวัฒน์ชาญกิจ²

Thananyada Chinnawimol^{1*}, Sopee Wiwatchankit²

วันที่รับบทความ (Received) วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)
7 กันยายน 2564 22 มิถุนายน 2565 24 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ที่วัตถุประสงค์1)เพื่อศึกษาระดับการใช้อำนาจของผู้บริหาร2)เพื่อศึกษาระดับขวัญกำลังใจ และ 3)เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยอกกระบัตร์(ชุบราษฎร์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ คือ ครู โรงเรียนวัดยอกกระบัตร์(ชุบราษฎร์)จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นผู้หญิงจำนวน 20 คนมีอายุ31-35ปี จำนวน 12 คน มีประสบการณ์การทำงาน6-10ปี จำนวน 18 คน 1)การใช้อำนาจของผู้บริหารโดยรวมนั้นอยู่ในระดับมาก 2)ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ3)ความสัมพันธ์การใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานซึ่งครูในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : อำนาจ ,ขวัญกำลังใจ ,การปฏิบัติงานของครู

¹ นักศึกษา,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

² อาจารย์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

* Corresponding author; Email:ntawan@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of executive power, 2) to study the fear level and 3) to study the relationship between the use of administrators' power on the morale and morale of teachers. Wat Yokkrabat School (Chup Rat), Ban Phaeo District Samut Sakhon Province. The sample group of this time consisted of 33 teachers at Wat Yok Krabat School (Chup Rat). The instrument used for data collection was a questionnaire. Statistics in data analysis, percentage, mean, standard deviation and Pearsion's product correlation coefficient

The results of the research revealed that most of the respondents were 20 women aged 31-35 years, 12 of them had 6-10 years of work experience, and 18 of them were 1) The overall use of executive power was at a high level. 2) The morale and morale of teachers overall were at a high level. and 3) the relationship between the exercise of executive power and the morale and morale of the teachers. The pair with the highest correlation is The use of power of the school administrators had a positive correlation with the morale and morale of teachers at a moderate level.

Keywords: power, dignity, teacher performance

บทนำ

จากพุทธศักราช 2542 ประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาครั้งใหญ่ หรือที่เรียกกันว่า “ปฏิรูปการศึกษา” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกับ อารยประเทศ มุ่งเน้นในเรื่องของการปรับโครงสร้างทางการบริหาร การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนา คุณภาพครู กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในเรื่องการจัดการศึกษา และที่สำคัญได้พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ซึ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจลงไปสู่หน่วยงาน ต่างๆ รวมถึงสถานศึกษาด้วย โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการคิด ตัดสินใจ เพื่อ ทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเกิดความคล่องตัว มีอิสระ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญหน่วยงานหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ ผลของการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวมากน้อยเพียงใด นั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของ โรงเรียนมีประสิทธิภาพ

และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ เพราะผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจและหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจ (กษิภณ ชินวงศ์.2550 : 2) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผู้ที่มีบทบาท สำคัญ สูงสุดในสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารงานให้มีประสิทธิผล ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะทางการบริหาร และการจูงใจในการปฏิบัติงาน ต้องมีภาวะ ผู้นำที่พร้อม เปลี่ยนแปลงจากสิ่งเก่าเพื่อแสวงหาสิ่งใหม่ พร้อมรับฟังและพร้อมที่จะร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารงาน ในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่สังคมคาดหวัง ซึ่งการบริหารสถานศึกษา ในยุคปัจจุบันจะต้องปรับเปลี่ยน วิธีการไปต่าง ๆ พอสมควร เพื่อให้องค์กรสามารถทำหน้าที่ได้ดี ยิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เจริญชัย บรรณธรรม. 2550 : 2)

การบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่จะช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จสูงสุดโดยการใช้ทฤษฎีการ บริหารมาประยุกต์ใช้หรือกระบวนการบริหารซึ่งการบริหารที่ดีจะต้องอาศัยทักษะและกระบวนการบริหาร งานเป็นหลักตลอดจนการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการงาน ในด้านต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาอย่าง สูงสุดจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากรทุกฝ่าย ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานให้ผลงานที่จะได้ออกมานั้นเป็นไปอย่างสมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพ (ดวงพร ว่องสุนทร.2556:7) และมีคุณภาพทัดเทียมกับอารยประเทศนั้น สิ่งที่มี อิทธิพลสำคัญต่อ องค์กรอย่างหนึ่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจในการคิด ตัดสินใจใน การบริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างอิสระ ซึ่งในการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาบางครั้งอาจ ก่อให้เกิดความหลงใหลใน รสชาติของอำนาจ ใช้อำนาจพร่ำเพรื่อจนบางครั้งลืมนึกถึงความถูกต้อง และความเป็นธรรม เพราะอำนาจเป็น เสมือนดาบสองคม หากใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะช่วยให้ ทำงานสำเร็จได้โดยง่าย แต่ในทางกลับกันหากใช้ อำนาจไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือขาดความเป็น ธรรมแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้ก็คือความล้มเหลวของการบริหาร การที่ จะบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องหารูปแบบและวิธีการที่จะ นำไปสู่เป้าหมาย การใช้ อำนาจถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะการใช้อำนาจมีส่วนทำให้การบริหารจัดการเกิดความ คล่องตัวยิ่งถ้า องค์กรที่มีคนจำนวนมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีอำนาจเพื่อควบคุมให้ผู้อื่นเชื่อฟัง และปฏิบัติ ตาม (รักชนก คำวังนัง. 2551: 94) เพราะผู้บริหารเพียงคนเดียวไม่สามารถจะทำงานทั้งหมดของ องค์กรสำเร็จ ได้ แต่จะต้องบริหารงานเพื่อให้คนอื่น ๆ ทำงานเพื่อองค์กรผู้บริหารที่ฉลาดจำเป็นต้องมองหาแหล่งอำนาจที่จะ นำมาสนับสนุนอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ เพื่อให้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เป็นแรงกระตุ้น จูงใจให้ร่วมงานได้ ทำงานอย่างเต็ม ความสามารถ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานอันก่อให้เกิดบรรยากาศองค์การที่ดี เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ไสท์วิน และสตริงเกอร์ (Litwin & Stringer. 2002 :65 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม.2559 : 23-25)

ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในทุก ๆ สถานการณ์ ภาวะผู้นำในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมหรือ กระบวนการ ที่บุคคลหนึ่งมีอิทธิพลโน้มน้าวบุคคลอื่น หรือกลุ่มการทำงานเพื่อให้บรรลุผลตาม เป้าหมาย มีความเชี่ยวชาญใน การวางแผน การจัดการองค์การ การจัดสรรงบประมาณ การติดตาม ควบคุมตลอดจนต้องรู้จักใช้อำนาจแก่ บุคคลอื่น ๆ ในหลาย ๆ วิธี เช่นการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรับผิดชอบให้อำนาจหน้าที่และความไว้วางใจใน

การตัดสินใจและดำเนินการได้อย่างมีอิสระ (ภารดี อนันต์นาวิ. 2551: 82) ผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่ทำทลายความสามารถของบุคคลในวงการศึกษา เพราะย่อมจะหมายถึงการได้มาซึ่งอำนาจในตำแหน่งที่ได้รับไปผลักดันให้เกิดการพัฒนา หรือ ล้มเหลวอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า อำนาจที่ผู้บริหารมีอยู่ในตำแหน่งนั้นนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ และเป็นประโยชน์กับหน่วยงานการศึกษาหรือไม่ (ชานน ตรงดี. 2551 : 2) เป็นสิ่งที่ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้องนำไปพิจารณา รวมทั้งขวัญกำลังใจของ ผู้ปฏิบัติงาน การยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำให้เขาเกิดความมั่นใจในตนเอง นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือแล้วยังตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้ตาม ซึ่งจะทำให้ผลงาน และขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาสูงขึ้นด้วย เพราะขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้บริหารควรตระหนัก เนื่องจากขวัญกำลังใจก็เหมือนสุขภาพของมนุษย์ ต้องให้การเอาใจใส่ การ ตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษาให้ขวัญกำลังใจดี และระดับขวัญกำลังใจสูงเสมอ ไม่ว่าจะขวัญกำลังใจของ บุคคล หรือขวัญขององค์กรอันเป็นส่วนรวม เดวิด (Davis. 1987: 59 อ้างถึงใน จำลอง นักพ่อน. 2558 : 55)

ดังนั้นผู้บริหารที่ดีจะต้องพยายาม เสริมสร้างขวัญกำลังใจ และบำรุงขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานตลอดเวลาพร้อมทั้ง คอยหมั่นตรวจสอบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ เพื่อความมี ประสิทธิภาพของงานในองค์กรหรือหน่วยงาน ในการพัฒนาบุคลากรครั้งนี้ สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ การให้ความสำคัญต่อขวัญกำลังใจของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ที่ถือว่าขวัญกำลังใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกันในหน่วยงาน เป็นตัวกระตุ้นให้บรรดา ผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะขวัญกำลังใจเป็นการแสดงออกทางภาวะจิตใจ หรือความรู้สึกหรือเจตคติของคนในหน่วยงาน ที่มีต่อบุคคล หรือเพื่อนร่วมงาน ต่อองค์กรที่ตน ปฏิบัติงานอยู่ ต่อวัตถุประสงค์และความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยขวัญกำลังใจดีจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในองค์กร ดังนั้นการส่งเสริมให้ครูมีขวัญกำลังใจที่ดีจะส่งผลต่อความ ตั้งใจในการปฏิบัติงานของครู มีความตั้งใจที่จะอุทิศกำลังกายกำลังใจให้แก่งานที่ทำงานที่มีความพร้อมที่จะ ต่อสู้แก้ไขปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากครูมีขวัญกำลังใจไม่ดี ก็จะทำให้ขาดความเอา ใจใส่และขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน หลบเลี่ยงงาน หรือขาดงาน จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การปฏิบัติงานได้ ส่งผลต่อนักเรียนและคุณภาพของการศึกษาโดยรวม

การใช้อำนาจของผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน และสถานศึกษาของรัฐบาล จะมีผลการใช้อำนาจแต่ละด้าน มีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทของ แต่ละโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะก่อนเข้าสู่ตำแหน่งจะต้องมีการสอบคัดเลือก ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหาร เพื่อบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ จึงทำให้ผู้บริหารมีการตื่นตัวและพัฒนาตนเอง มีการนำเทคนิคการบริหาร ตลอดจนจนกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ (กษิณภณ ชินวงศ์. 2550 :125) ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบสูงสุดในการปรับโครงสร้างระบบการบริหาร การบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ภารกิจของ ผู้บริหารมีมากมายในการที่จะช่วยผลักดันให้องค์กรเกิดการพัฒนา จึงทำให้ผู้บริหารต้องใช้อำนาจ อย่างเต็มความสามารถในการควบคุมและสั่งการ (กนกรวรรณ อ่อนศรี. 2554 : 110-125) นอกจากนี้ การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ การใช้อำนาจการให้

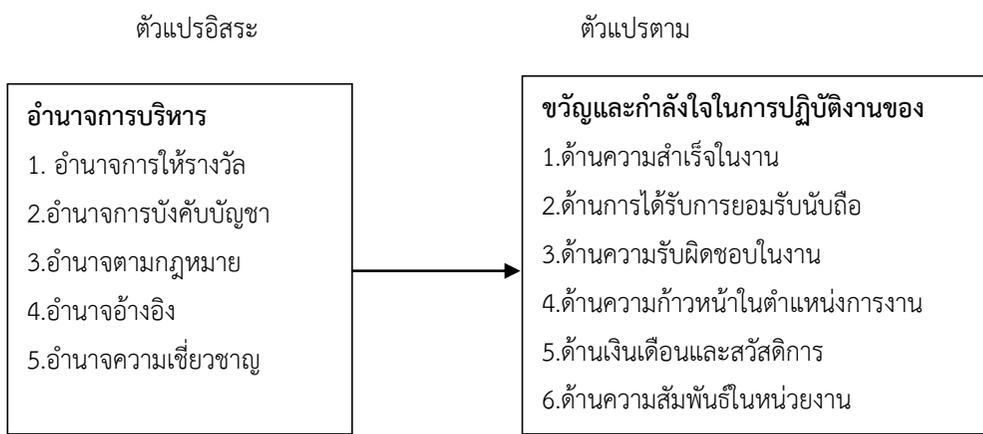
รางวัลโดยการยกย่องชมเชยผู้ได้บังคับบัญชาต่อสาธารณชน การพิจารณาความดีความชอบด้วยหลักคุณธรรม เป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทั้งโรงเรียนเอกชน และโรงเรียน รัฐบาล ผู้บริหารมีการใช้อำนาจในด้านต่างๆ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเกิดจากบริบทการบริหารงานที่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นความสำคัญของการบริหารงานและปัญหาของการบริหารงานมี นานับการ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้อำนาจเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ดังนั้นการใช้อำนาจในการ ตัดสินใจให้รางวัล หรือลงโทษต้องคำนึงถึงขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความ สนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1 ว่ามีการใช้อำนาจอยู่ในระดับใด บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ในด้าน ไต่บ้าง และการใช้อำนาจมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูไปในทิศทางใด ทั้งนี้เพื่อ เป็นแนวทางในการใช้อำนาจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ และสร้างเสริมขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ พึงพอใจ ซึ่งจะส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหารงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายของ การปฏิรูปการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารของครู โรงเรียนวัดยกกระบัตร(ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์)อำเภอ บ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกกระบัตร(ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของครู โรงเรียนวัดยกกระบัตร(ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการศึกษา

ที่มา : ปรับปรุงจากเฟรนช์ และราเวน (French & Raven. 1959: 182 อ้างถึงใน ดวงพร ว่องสุนทร.(2556: 20-23) และ เจริญชัย บรรณเลขมย์ (2553:22-25)

วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชุบราชูร์นุสรณ์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการดำเนินการศึกษาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาจึงกำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชุบราชูร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดของการศึกษา นิยามศัพท์เฉพาะ ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ประชากรและเครื่องมือใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

ผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาซึ่งเป็นแบบสอบถามนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการศึกษา

รายงานผลการศึกษา สรุปผล และอภิปรายผลจากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชุบราชูร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร นำเสนออาจารย์และวิทยาลัยจัดพิมพ์รูปเล่มนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อรอการอนุมัติ

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชุบราชูร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มตัวอย่างคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการศึกษาประชากรทั้งหมดจำนวน 33คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจในการบริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชุบราชูร์นุสรณ์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชุบราชูร์นุสรณ์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยแต่ละข้อคำถามเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละเรื่องที่มีค่าตอบให้เลือกแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ(ในตะวัน กำทอง. 2559: 38) ดังนี้

5 หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การพัฒนาเครื่องมือ

3.2.1 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจนและใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ Index of Concordance) หรือเรียกว่า IOC ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 แสดงว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้

3.2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน

3.2.3 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ตามแบบครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .972

3.2.4 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 33 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วเก็บข้อมูลจากครูความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์(ชูปราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4.2 ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับมาครบถ้วนตามวันเวลาที่กำหนด

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบบสอบถามที่เก็บคืนมาได้มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาประมวลผลเพื่หาค่าสถิติดังนี้ ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ได้แก่ อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับบัญชา อำนาจตามกฎหมาย อำนาจอ้างอิง อำนาจความเชี่ยวชาญ กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1977 : 147 ; อ้างถึงใน.ในตะวัน กำหอม. 2559 : 39)

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ได้แก่ ด้านความสำเร็จในงานด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ด้านความมั่นคงในงาน ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ เบสท์ (Best. 1977 : 147 ; อ้างถึงใน .ในตะวัน กำหอม. 2559 : 39) โดยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็น 5ระดับดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นผู้หญิงจำนวน 20 คนมีอายุ 31-35 ปี จำนวน 12 คน มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 18 คน ตามลำดับ

1) การใช้อำนาจของผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหาร อันดับที่ 1 คือ ด้านอำนาจการบังคับบัญชา รองลงมา คือ ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านอำนาจอ้างอิง และอันดับสุดท้ายคือ ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ตามลำดับ

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา X	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านอำนาจการให้รางวัล	3.80	0.75	มาก	2
2. ด้านอำนาจการบังคับบัญชา	3.91	0.69	มาก	1
3. ด้านอำนาจตามกฎหมาย	3.80	0.79	มาก	3
4. ด้านอำนาจอ้างอิง	3.69	0.65	มาก	4
5. ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ	3.69	0.66	มาก	5
รวม	4.02	0.58	มาก	

2) ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือด้านความมั่นคงในงาน รองลงมาคือด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงานด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานด้านความสำเร็จในงาน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ตามลำดับ

ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู Y	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านความสำเร็จในงาน	4.02	0.90	มาก	5
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	3.44	0.88	มาก	7
3. ด้านความรับผิดชอบในงาน	4.15	0.99	มาก	2
4. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	4.05	0.88	มาก	4
5. ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ	3.44	0.87	มาก	6
6. ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	4.09	0.68	มาก	3
7. ด้านความมั่นคงในงาน	4.18	0.62	มาก	1
รวม	4.05	0.73	มาก	

3) ความสัมพันธ์การใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราษฎร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครพบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) ในระดับปานกลาง ($r=.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคืออำนาจการให้รางวัล (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) ในระดับปานกลาง ($r=.70$) รองลงมาคือการให้อำนาจบังคับบัญชา (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) ในระดับปานกลาง ($r=.59$)

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา	ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู(Ytot)		
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง ความสัมพันธ์
การให้อำนาจรางวัล (X1)	.70**	ปานกลาง	ทางบวก
การให้อำนาจบังคับบัญชา (X2)	.59**	ปานกลาง	ทางบวก
การให้อำนาจตามก็หมาย (X3)	.59**	ปานกลาง	ทางบวก
การให้อำนาจอ้างอิง (X4)	.56**	ปานกลาง	ทางบวก
การให้อำนาจความเชี่ยวชาญ (X5)	.57**	ปานกลาง	ทางบวก
การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา(Xtot)	.75**	ปานกลาง	ทางบวก

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจในการผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกรกระบัตร์(ชุบราษฏร์นุสรณ์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าการใช้อำนาจในการผู้บริหารต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกรกระบัตร์(ชุบราษฏร์นุสรณ์)อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือ ด้านอำนาจการบังคับบัญชา รองลงมา คือด้านอำนาจการให้รางวัลด้านอำนาจตามกฎหมายด้านอำนาจอ้างอิง และอันดับสุดท้ายคือ ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่มีการกระจายอำนาจในการคิดและตัดสินใจทำให้เกิดความคล่องตัวในสถานศึกษารวมถึงมีอิสระ จึงทำให้การบริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองตลอดเวลา รู้จักกลยุทธใหม่ๆมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552:3) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของ ผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมาเขต 1-7 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของ ข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่าผู้บริหารใช้อำนาจ อ้างอิงมากที่สุด รองลงมาคืออำนาจเชี่ยวชาญ อำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย และอำนาจ การบังคับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประสาร สุขสุคนธ์ (2553:7) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา จันทะบุตร (2551:6) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การใช้อำนาจของ ผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย

เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเขต 2 ด้านอำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย อำนาจอ้างอิง และอำนาจเชี่ยวชาญ อยู่ใน ระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอำนาจที่มีระดับการใช้สูงที่สุดคืออำนาจการให้รางวัลและรองลงมาคือ อำนาจการบังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ปฏิบัติงานอาจเห็นว่าผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้ ประสบผลสำเร็จทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ การให้รางวัลจึงเป็นส่วนสำคัญต่อกำลังใจสูงสุดของผู้ปฏิบัติงานนั้น หมายถึงประสิทธิภาพในการบังคับบัญชาอย่างลึกซึ้งยิ่งถ้าหากผู้บริหารมีกลวิธี มีความรู้ ฉลาด มีไหวพริบในการ บริหารหรือในการจูงใจ รวมไปถึงเปิดให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าหาได้อย่างสนิทใจ เป็นที่ปรึกษาได้ จะทำให้เกิดการ ยอมรับและยินยอมจะปฏิบัติตามคำสั่งโดยปราศจากข้อสงสัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552:3) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของ ผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมาเขต 1-7 พบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนตามความเห็นของ ข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับ ด้านอำนาจการให้ รางวัลไม่แตกต่างกัน ด้าน อำนาจการบังคับ การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยรวมมี ความสัมพันธ์กับการใช้อำนาจการให้รางวัลมากที่สุด

2. จากผลการวิจัยขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราษฎร์ นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือด้านความมั่นคงในงาน รองลงมาคือด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงานด้าน ความก้าวหน้าในตำแหน่งงานด้านความสำเร็จในงาน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานรับรู้ว่าเป็นอาชีพที่ ตนเองปฏิบัติเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี รับรู้ถึงความรัก ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความร่วมมือ เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา มีความรู้สึกว่าการที่ทำงานนั้นมั่นคง รวมไปถึงยอมรับในผลสำเร็จของงาน มีความเจริญ ก้าวหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของธนธรณ์ จีปิน (2550:11) ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ บุคลากร สังกัดสถานบริการสาธารณสุขเครือข่ายอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุขเครือข่ายอำเภอทุ่งช้าง มีระดับขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการยอมรับนับถือ และด้าน ความรับผิดชอบ 2) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานในสถานบริการ สาธารณสุขเครือข่ายอำเภอทุ่งช้าง มี ระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน พวงนิม (2551:10) ศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการ พัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด นครราชสีมา พบว่า 1) ครูบรรพชิตและคฤหัสถ์มีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 รายด้าน และระดับปานกลาง 5 ด้าน โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รองลงมาได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และ ด้านการยอมรับนับถือ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยระดับขวัญกำลังใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความมั่นคงในงาน ด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกพึงพอใจ ศรัทธา หรือเชื่อมั่นในงานในระบบราชการ เชื่อว่างานที่ทำนั้นสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตและครอบครัว รวมถึงสร้างชื่อเสียง และการยอมรับของคนในสังคม ทั้งยังได้รับความเมตตาจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อร่วมอาชีพจะเห็นได้ว่าขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ดีที่มีประโยชน์จะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานซึ่งผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรของตนเองตลอดเวลา ขวัญกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่สุดที่จําหน่ายองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของธนธรรณ์ จิปิน (2550:12) ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสถานบริการสาธารณสุขเครือข่ายอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุขเครือข่ายอำเภอทุ่งช้าง มีระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการยอมรับนับถือ และด้าน ความรับผิดชอบ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน พากนิยม (2551:5) ศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด นครราชสีมา พบว่า 1) ครูบรรพชิตและคฤหัสถ์มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 รายด้าน และระดับปานกลาง 5 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รองลงมาได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และด้านการยอมรับนับถือ ตามลำดับ

3. จากผลการวิจัยว่าความสัมพันธ์การใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดยกรกระบัตร์ (ชุบราชภูร์นุสรณ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครพบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (Xtot) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (Ytot) ในระดับปานกลาง ($r=.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคืออำนาจการให้รางวัล (X1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (Ytot) ในระดับปานกลาง($r=.70$)รองลงมาคือการทำอำนาจบังคับบัญชา (X2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (Ytot) ในระดับปานกลาง($r=.59$ ทุกค่าสอดคล้องกับการที่ตั้งสมมุติฐานไว้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการบริหารสมัยนี้มีประประยุคต์การใช้อำนาจการบริหารให้เหมาะกับบุคคล ทำให้ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนมีขวัญกำลังใจดีในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งผู้บริหารในสมัยใหม่มีความตื่นตัวที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองให้พร้อมหลายด้าน เพื่อจะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ สร้างความเข้มแข็งให้องค์กรในฐานะผู้นำ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่างๆ แสวงหาแนวทางการบริหารใหม่ๆ สร้างความตระหนักรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเป็นแรงกระตุ้นจูงใจให้ผู้ร่วมงานเลื่อมใสศรัทธา และพร้อมจะทำงานร่วมด้วยอย่างเต็มความสามารถเชื่อมโยงกับเบนท์ลีย์และเรมเพิล (Bentley and Rempel. 1970.p:4 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม.2559:65) แห่งมหาวิทยาลัยเปอร์ดุร์ ได้ศึกษา เกี่ยวกับขวัญในการทำงานและกล่าวว่า ขวัญเป็นการแสดงออกทางด้านอารมณ์และจิตใจของบุคคลที่มีต่องานที่ทำ ซึ่งต้องยอมรับว่าเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน ระดับขวัญกำลังใจของบุคคลอาจ พิจารณาได้จากบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการ และสภาพความพอใจของบุคคลที่ได้รับ จากการทำงาน ระดับขวัญกำลังใจที่ดีเห็นได้จากความสนใจ

และความกระตือรือร้นในการทำงาน ความรู้สึกและความเชื่อมั่นของบุคคลมีความสำคัญและเกิดกำลังใจมากกว่าเงื่อนไขอื่น ๆ ภายนอก และยังสอดคล้องกับ ชานน ตรงดี (2551:26) กล่าวถึง ลักษณะที่สำคัญของอำนาจว่า อำนาจเป็นค่าที่ยิ่งใหญ่แม้แต่ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา คือ เจฟเฟอร์สัน (Jefferson) ก็เคยกล่าวว่า เรื่องทั้งหมดของการปกครองอยู่ที่ศิลปะของการใช้อำนาจ อำนาจจึงมีความสำคัญต่อการปกครอง แต่การจะใช้อำนาจให้ประสบผลสำเร็จอย่างราบรื่นและเกิด ความพึงพอใจต่อกันนั้น จำเป็นต้องมีศิลปะหรือกระบวนการที่หลากหลายเพื่อให้คนศรัทธา เชื่อถือ ยอมรับ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ มีปัจจัยหลายอย่างที่มี อิทธิพลต่อการใช้อำนาจให้มีประสิทธิผล เช่น การควบคุมบังคับบัญชา การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ แบบของผู้นำและวุฒิของผู้ตาม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินรัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552:3) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของ ผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมาเขต 1-7 พบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของ ข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่าผู้บริหารใช้อำนาจ อ้างอิงมากที่สุด รองลงมาคืออำนาจเชี่ยวชาญ อำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย และอำนาจ การบังคับบัญชา

เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคืออำนาจการให้รางวัล รองลงมาคืออำนาจการบังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานจะมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาหรือ คณะกรรมการที่ตั้งไว้ชื่นชม หรือให้รางวัลในความสำเร็จที่ผู้ปฏิบัติงานทำงานเสร็จ และเมื่อทำได้บรรลุเป้าหมาย ก็จะได้รับรางวัลเสมอ และพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หากรู้ว่าการใช้อำนาจมีความชอบธรรมในการสั่งการและยอมปฏิบัติตามไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา จันทะบุตร (2551:8) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้การใช้อำนาจของ ผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลยเขต 2 พบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2 ด้านอำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย อำนาจอ้างอิง และอำนาจเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก ส่วนอำนาจการบังคับอยู่ในระดับน้อย 2) ความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้าน และยังสอดคล้องกับศิรินรัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552:3) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมาเขต 1-7 พบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของ ข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่าผู้บริหารใช้อำนาจ อ้างอิงมากที่สุด รองลงมาคืออำนาจเชี่ยวชาญ อำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย และอำนาจ การบังคับ 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้รางวัลแก่ผู้ได้บังคับบัญชา มีการให้รางวัลอย่างยุติธรรม โปร่งใส สม่ำเสมอ สำหรับผู้ที่มีผลงานเชิงประจักษ์ โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าจะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความเลื่อมใส ศรัทธาในตัวผู้นำ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันเนื่องมาจาก อำนาจการให้รางวัล เปรียบเทียบกับอำนาจการบังคับบัญชาในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ อ่อนศรี. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ ครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนมัธยมในเขตจังหวัดสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

กษิภณ ชินวงศ์. (2550). การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

จำลอง นักพ่อน(2558) ทหารบริหารงานทั่วไป.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ.

เจริญชัย บรรณธรรมย์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ชัชชน ทองแยม. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ชานน ตรงดี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์. ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ดวงพร ว่องสุนทร. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธรรณ จีป็น. (2550). ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสถานบริการสาธารณสุขเครือข่าย อำเภอกู่ช้างจังหวัดน่าน. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิศต์.

ในตะวัน กำหอม. (2559) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. วิทยาลัยทองสุข. กรุงเทพฯ

_____. (2559) การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 1. วิทยาลัยทองสุข. กรุงเทพฯ

- ภารดี อนันต์นาวี.(2551).หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนต์รี
- ประสาร สุขสุคนธ์.(2553).การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้วเขต 1.วิทยานิพนธ์.ปริญญามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน พวกนิยม.(2551).การศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการ
ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ยุพา จันทะบุตร.(2551).ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจใน
งานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รักชนก คำวัจฉ. (2551).การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัย บูรพา.
- ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์.(2552).ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1-7..วิทยานิพนธ์.
ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.